O LUME DE ZEI

328

COLECŢIA POVESTIRI ŞTIINŢIFICO-FANTASTICE

328

CEZAR ŢIPA — EDUARD ARDAN

Uluitorul „unsprezece"

ŞTEFAN ZAIDES

O lume de zei

**

Redactor literar: ADRIAN ROGOZ
Coperta-desen: VICTOR WEGEMANN
Desene interioare: AUREL BUICULESCU
Portrete: ALEXANDRU DIACONU
Prezentarea grafică: ARCADIE DANELIUC

Colecția „POVESTIRI ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE"
Editată de revista
Știința și Tehnica
Anul XIV — 15 iulie 1968

DIALOG

Dialogul presupune cel puțin (sic !) două persoane angajate într-o discuție. Un dialog poate dezvălui opinii diverse, cîteodată generatoare de conflicte.

Sîntem doi, avem însă opinii asemănătoare, iar conflictele ivite le rezolvăm înainte de-a le dezvălui hîrtiei.

Ne-am cunoscut în urmă cu opt ani la Circul de stat din București.

C. T. : Eu eram regizor artistic.

E. A. : Iar eu comic. M-ai cunoscut sub numele de Sache.

C. T. : Un regizor de circ și un clovn. După cum vedeți, în colaborarea noastră conflictul a existat chiar de la început.

E. A. : Cu toate că acest conflict (!) regizor-interpret mai dăinuie, punctele de vedere asupra literaturii au devenit identice.

C. T. : Am scris scenarii de televiziune pentru micii spectatori, momente comice grotești, versuri și chiar teatru scurt.

E. A. : Scurt... dar modern.

C. T. : Cum adică... modern ? De ce trebuie ca teatrul scurt să fie neapărat modern, și ca să se considere modern să fie absurd. Cele cinci piese scrise de noi sînt scurte fiindcă sînt construite într-un singur act.

E. A. : (aparte) : Regizorul tot... regizor ! Piesele noastre pot fi incluse în categoria arătată. Sînt suficient de absurde.

C. T. : Situațiile create sînt într-adevăr fantastice...

E. A. : Aici am vrut să te aduc ! Sînt fantastice, dar nu sînt științifice. Poate vreun curios ar vrea să știe cum am ajuns să abordăm genul literar al ficțiunii științifice ?

C. T. : Cineva spunea că pentru a scrie bine trebuie să citești mult. În ziua cînd am terminat de citit numărul 326 al colecției de față, am socotit că ajunge cu cititul. Pînă apare numărul 327 vom scrie.

E. A. : Și am scris !

CEZAR ȚIPA
și
EDUARD ARDAN

Uluitorul „unsprezece"

Stadionul vuia...

Încă înainte cu multe săptămîni, mii de spectatori amatori de fotbal își disputau biletele pentru meciul anual — devenit tradiție — dintre echipa Institutului de cercetări nucleare și cea a Institutului de cercetări cibernetice. Meciul atrăgea nu prin tehnica deosebită a jucătorilor — tehnică foarte relativă ca valoare —, ci prin pasiunea și voința de a învinge a componenților celor două echipe.

Ziua de astăzi avea și o mare importanță festivă. Urma să se dispute al 30-lea meci de fotbal dintre cele două formații. Punctajul în clasament era în favoarea „atomiștilor". Aceștia cîștigaseră pînă în prezent cincisprezece meciuri, iar „ciberneticienii" doar paisprezece.

Antrenamentele începuseră, ca în fiecare an, cam cu o lună înaintea meciului. Ca antrenori erau solicitați de obicei cei mai buni specialiști în domeniul sportului cu balonul rotund. De data aceasta echipa „atomiștilor" acceptase oferta fostului internațional Veron III.

Surpriza era de cealaltă parte. „Ciberneticienii" renunțaseră la serviciile unui specialist din afară, rezolvînd problema cu resurse interne. Antrenorul Gilbert Simpson era un tînăr profesor universitar, în vîrstă de patruzeci și doi de ani, care în copilărie jucase fotbal la o echipă de pitici. Numirea acestuia produse mare vîlvă printre suporterii echipei. Reporterii marilor cotidiane îl asaltaseră pe noul antrenor, cerîndu-i să clarifice această neașteptată alegere.

Iată și răspunsul :

— Meciul ce va avea loc este extrem de important. Dacă ar cîștiga și acum, adversarii noștri s-ar distanța cu două puncte, ceea ce ne-ar crea un handicap cu scadența după doi ani, știut fiind că rivalitatea noastră se consumă anual. Conducerea institutului nostru a ajuns la concluzia necesității unor modificări structurale. Rezultatul ? Toți jucătorii noștri sînt debutanți. Și pentru ca tinerețea să fie total dominantă, m-a numit pe mine antrenor. Nu vreau să fac pronosticuri, dar avem mare încredere în tînărul nostru „11".

Declarația antrenorului apăru pe prima pagină a tuturor ziarelor și, cum era de așteptat, dădu naștere la numeroase interpretări și comentarii.

Pînă în ziua meciului nici un reporter nu reușise să vadă tînăra echipă la antrenament. În orele de pregătire rezervate „ciberneticienilor", stadionul era bine păzit, punîndu-se totodată în funcțiune și instalația de acoperire a terenului. Echipa sosea la antrenamente la ora fixată și cu aceeași precizie părăsea gazonul la timpul stabilit. Jucătorii erau transportați în mașini închise, astfel că ziariștii care făceau de gardă la poarta stadionului nu reușiseră să afle nimic.

Și, în sfîrșit, sosi și ziua mult așteptată.

Mai erau cîteva minute pînă la începerea meciului. În tribuna oficială puteau fi văzuți nenumărați savanți, unii tineri, alții mai vîrstnici, cu bărbi și tichii de academicieni pe cap, specialiști în domeniul energiei nucleare și al ciberneticii. Acești vechi colaboratori pe tărîm științific se purtau de astă dată ca niște rivali, aruncîndu-și unii altora replici pline de ironie la adresa echipelor ai căror adversari erau.

La un moment dat se auzi fluierul arbitrului. Aclamații furtunoase însoțiră intrarea pe teren a celor două echipe. Ajunși la centrul terenului, jucătorii mulțumiră spectatorilor pentru încurajare. După tragerea la sorți, meciul începu, prima lovitură revenindu-le „atomiștilor". Aceștia începură un joc defensiv, lăsînd impresia că vor să descopere mai întîi stilul debutanților. În realitate se simțeau timorați, datorită atmosferei create în jurul actualilor adversari.

„Ciberneticienii" începură jocul plini de vioiciune. Cîteva pase de control, cîteva driblinguri ușoare și mingea ajunse la jucătorul cu numărul „5". Acesta pasă încet la numărul „2", aflat în jumătatea de teren al adversarului. „2" stopă mingea, trimițînd-o în spatele său fundașului cu numărul „3". Numărul „3", avînd cîmpul liber în față, înaintă și trase un șut puternic, expediind mingea, peste capetele jucătorilor, în careul de 16 metri, la jucătorul cu numărul „7", care făcu o piruetă la stînga și trimise mingea cu o precizie demnă de invidiat în partea dreaptă a porții, la „păianjen".

1—0 pentru „ciberneticieni", în primul minut de joc. După părerea specialiștilor, șutul fusese imparabil. În tribuna oficială suporterii „ciberneticienilor" jubilau, făcîndu-se că nu observă nervozitatea evidentă a celorlalți.

De la centru mingea fu pusă în joc. Cincisprezece minute disputa se desfășură fără nici o fază deosebită, pînă cînd mingea ajunse din nou la jucătorul cu numărul „5". Acesta pasă ușor la numărul „2", care se afla în jumătatea de teren al adversarilor. „2" stopă mingea, trimițînd-o în spatele său, fundașului cu numărul „3". Numărul „3", avînd cîmpul liber în fața sa, înaintă și trase un șut puternic, expediind mingea peste capetele jucătorilor, în careul

de 16 metri, la jucătorul cu numărul „7" care, făcînd o piruetă la stînga, trimise mingea în partea dreaptă a porții, la „păianjen".

2—0 pentru „ciberneticieni".

Urale în tribune, stupoare printre specialiști. Al doilea gol fusese marcat în același fel ca și primul, de parcă cealaltă echipă nici n-ar fi existat. Se părea că „ciberneticienii" foloseau aceeași schemă de atac, mizînd pe deruta echipei adverse, care nu ar fi crezut că vor repeta mijloacele tactice întrebuințate.

Cîteva minute de acalmie și din nou mingea ajunge la jucătorul cu numărul „5". Se repetă schema de joc fără ca vreunul dintre „atomiști" să poată interveni în combinație. Pasele se succed ca și mai înainte, numai că în clipa în care mingea a ajuns la numărul „7", unul dintre fundașii „atomiști", într-un acces de furie, trase un șut cu vîrful bocancului în piciorul adversarului. Spectatorii rămaseră înmărmuriți. Agresorul fu proiectat, ca de o forță uriașă, cîțiva metri mai departe. Și, totuși, jucătorul faultat nu a schițat decît o mișcare de opunere cu glezna împotriva bocancului adversarului. Arbitrul fluieră o lovitură liberă de la 16 metri în favoarea „ciberneticienilor", spre satisfacția spectatorilor, care își manifestau zgomotos nemulțumirea în urma gestului nesportiv al fundașului „atomist". În schimb, jucătorul cu numărul „7", parcă n-ar fi fost lovit și nici n-ar fi auzit fluierul arbitrului, își continuă schema, trimițînd mingea în partea dreaptă a porții, la „păianjen". Golul, firește, nu era valabil, deoarece arbitrul fluierase înainte ca mingea să fi ajuns în plasă.

În acest timp, cotonogarul se zvîrcolea pe gazonul din fața porții, fapt care nu impresiona pe nimeni. Agresiunea fusese evidentă, iar căderea atentatorului era atribuită sistemului unor fotbaliști care atunci cînd comit un fault, pentru a evita pedeapsa cuvenită, mimează că ei au fost loviți, pozînd în victime.

Numărul „7" se pregătea să execute lovitura de pedeapsă.

Fundașul „atomist" nu părăsea gazonul. Doi coechipieri încercară să-l ajute să se ridice în picioare, dar acesta se trînti din nou pe jos. Arbitrul făcu un semn și pe teren pătrunse medicul însoțit de doi brancardieri. Întins pe targă, accidentatul fu scos afară, dincolo de tușă. Arbitrul îi însoțea. La marginea terenului, doctorul se așeză în genunchi, întrebîndu-l ce-l doare. Acesta îi arătă întîi piciorul, apoi întreg corpul. Medicul îi scoase bocancul, apoi ciorapul și constată că nu există nici o contuzie puternică. Presupuse că era vorba despre un șoc. La semnul medicului, brancardierii urcară targa în mașina „Salvării" și arbitrul reveni pe teren. Scena urmărită de departe, din tribune, îi făcu pe mulți spectatori să murmure plini de uimire.

Un fluierat scurt și jucătorul cu numărul „7" porni ca să execute lovitura liberă de la 11 metri. Ajuns la minge, „7" o trimise spre... centrul terenului.

În tribune se așternu liniștea. Arbitrul rămase nemișcat, cu fluie-

rul între dinți, pregătit fiind să acorde un nou gol. Apoi spectatorii izbucniră în aplauze. Gestul cavaleresc al numărului „7" era demn de toată admirația. Deși nu era propriu-zis vinovat de accidentul „atomistului", jucătorul cu numărul „7" considerase lovitura de pedeapsă acordată drept neloială și ca atare o ratase intenționat, renunțînd astfel și la posibilitatea unui nou gol. Meciul continuă mai departe fără faze spectaculoase, incidente sau accidente, pînă cînd arbitrul fluieră sfîrșitul primei reprize.

În timpul pauzei cîțiva reporteri se îndreptară spre cabinele jucătorilor. „Atomiștii", în timp ce li se făcea masajul, mîncau lămîi. Nimic interesant. Noutățile trebuiau căutate la cabina „ciberneticienilor". Dar aici se aflau de pază doi vlăjgani care aveau misiunea de a nu lăsa pe nimeni să pătrundă în cabină. Pe lîngă grupul de ziariști trecură cîțiva savanți, membri ai Institutului de cercetări cibernetice. Aceștia intrară în cabina jucătorilor, în timp ce reporterii încercau să vadă ceva prin ușa întredeschisă. În zadar însă... Pauza se apropia de sfîrșit. Vizitatorii părăsiră cabinele, încurajîndu-și încă o dată jucătorii. Culoarul fu eliberat și imediat, încolonați, jucătorii celor două echipe se îndreptară spre teren.

Unul dintre reporteri se ascunsese după un colț de zid. Văzîndu-l pe antrenorul „ciberneticienilor" ieșind din cabină în urma jucătorilor îl acostă.

— Gilbert... nu uita... am fost colegi de școală... Mai întîi dă-mi voie să te felicit. Ai pregătit o echipă de debutanți care ar putea face oricînd față echipelor din divizie. Ai cîțiva jucători de mare clasă. Nu vreau să știu unde i-ai găsit sau cum au ajuns în echipa voastră. Solicit o singură favoare și asta, în virtutea vechii noastre prietenii. Înlesnește-mi un interviu cu jucătorul cu numărul „7".

Profesorul-antrenor zîmbi.

— Imposibil ! Nici unul dintre jucătorii mei nu va acorda vreodată interviuri. Am ajuns la convingerea că interviurile îi transformă de multe ori pe sportivi în vedete și ca atare am hotărît interzicerea totală a acestui fel de reclamă. Odată ajuns vedetă, sportivul nu mai vine la antrenamente, fuge din cantonamente, nu mai poate fi stăpînit, nu mai știe ce înseamnă disciplina, într-un cuvînt, se crede buricul pămîntului. Ei bine, vreau să evit asemenea surprize. Și, în afară de asta, nu uita, sportivii mei nu sînt jucători de performanță. Pentru ei, o experiență de laborator reușită prezintă mai multă importanță decît un gol. În schimb, eu sînt dispus să-ți acord un interviu, bineînțeles, nu referitor la sport, ci la cibernetică...

— Să te ia dracu !

Reporterul porni spre ieșire. Ajuns în ușă se întoarse pe călcîie și, măsurîndu-l cu o privire de expert, adăugă :

— Unui sportiv trebuie să i se insufle încrederea în puterile sale. Un sportiv mare trebuie să fie convins că este mare. Voi, ăștia de la Institutul de cibernetică, credeți că sînt automate. Ei bine, vă înșelați !

Şi reporterul dispăru însoţit de hohotele de rîs ale profesorului universitar, specialist în cibernetică şi în fotbal.

Între timp, arbitrul fluierase începutul celei de-a doua reprize.

Jocul pornise parcă mai vioi decît în prima parte. „Atomiştii" păreau hotărîţi să refacă handicapul.

Ori de cîte ori o echipă creează o nouă formulă de joc, o amplasare neobişnuită a jucătorilor sau lansează un sportiv cu o tehnică de joc superioară, echipa adversă încearcă să anihileze efectele căutînd antidotul. Antrenorul „atomiştilor" considerase că pericolul îl reprezintă jucătorul cu numărul „5" şi nicidecum cel cu numărul „7". De la „5" începea schema sau, mai bine zis, combinaţia pentru marcarea golului. În concluzie, „5" fu marcat de doi jucători „atomişti", care aveau sarcina de a nu lăsa nici o minge să ajungă pînă la el. Ceilalţi jucători trecură în atac.

Meciul dinamizat, datorită revenirii de formă a „atomiştilor", se juca numai în jumătatea de teren a „ciberneticienilor". Minutele treceau unele după altele. Însă, cu toate fazele periculoase — jucători singuri în faţa porţii, şutînd aparent imparabil —, scorul rămînea acelaşi.

Portarul „ciberneticienilor", fără aruncări sau salturi spectaculoase — se părea că exhibiţiile nu-l interesau —, nu lăsa mingea să pătrundă în plasă. Acesta nu părăsea poarta, nu ieşea înaintea jucătorilor la fazele periculoase şi nici nu placa mingea în careu, aruncîndu-se la picioarele adversarilor. Portarul „ciberneticienilor", de loc virtuos al apărării, era în schimb posesorul unei prezenţe de spirit neobişnuite. Scenele se petreceau cam aşa : un şut spre poartă, portarul fie că era plasat exact unde trebuie, fie că ridica o mînă, asemenea unei bariere, mingea se lovea ca de un zid şi ricoşa cu putere în teren.

Mai erau două minute pînă la sfîrşitul partidei, cînd o minge rătăcită în înaltul cerului căzu la picioarele jucătorului cu numărul „5" şi combinaţia cunoscută acum tuturor începu să se desfăşoare, finalizîndu-se ca şi în celelalte cazuri.

3—0 pentru „ciberneticieni".

Aplauzele spectatorilor încetară abia cînd fluierul arbitrului puse capăt acestui meci unic în analele sportului cu balonul rotund.

Tribunele începură treptat să se golească.

La marginea terenului, în spaţiul atribuit antrenorilor şi jucătorilor de rezervă, tabloul era foarte expresiv. Veron III, antrenorul „atomiştilor", se aşezase pe o bancă, cu privirile pierdute. În capul său stăruia o învălmăşeală de nedescris. Ceea ce era mai grav, era faptul că nu pricepea nimic. Victoria „ciberneticienilor" era de-a dreptul uluitoare.

Cîţiva paşi mai încolo, antrenorul echipei cîştigătoare, profesorul universitar Gilbert Simpson, specialist în cibernetică, zîmbea. Prin faţa ochilor îi treceau fugare imagini din copilărie... meciurile de pe maidan, cu porţi improvizate, măsurate cu pasul şi încadrate

de ghiozdanele jucătorilor. Pe atunci era centru înaintaș și se visa internațional cu faimă cum fusese Pele *. Și mai avea o dorință. Să-și construiască un robot. Un robot care să-l asculte și care să-i îndeplinească toate dorințele. Timpul i-a realizat parțial visele. Astăzi este un cunoscut cercetător în domeniul ciberneticii, creator de roboți simpli și complecși, profilați pe diverse specialități, cu aplicații, pe cît de neobișnuite, pe atît de utile. Se dedicase plin de pasiune muncii științifice și aceasta, egoistă, îl furase altor preocupări. Uitase chiar că mai există un sport care se numește fotbal și căruia i se închină, ca unui idol, milioane de oameni. Apoi, amintiri mai recente; cum fusese numit antrenor. Într-o zi, venind la institut, observă figurile încruntate ale subalternilor și colegilor săi. Fiind chemat apoi în biroul conducătorului institutului — vestit academician, autor al unor lucrări cunoscute —, observă că nici acesta nu era în apele lui. Mai tîrziu află și cauza acestei indispoziții generale. Echipa de fotbal a institutului pierduse meciul cu „atomiștii". Fotbal! Cîte rezonanțe avusese acest cuvînt în copilărie. Nu putea înțelege cum niște oameni în toată firea sînt în stare să plîngă cînd echipa lor favorită pierde un meci. În Institutul de cercetări cibernetice discuțiile continuară cîteva săptămîni în șir. Unii căutau cauzele, alții scuzele, dar toți erau de acord că se impuneau cîteva măsuri radicale. Meciul din anul viitor nu trebuia pierdut. Și soluția a fost găsită...

Mașinal, profesorul se uită la ceasul brățară. Tresări. Era un banchet cu ocazia victoriei obținute de echipa de fotbal și antrenorul nu se cuvenea să lipsească. Porni grăbit spre ieșire.

Trecu pe lîngă Veron III, care se mai afla încă pe bancă. Fostul internațional se străduia să înțeleagă mecanismul meciului straniu la care asistase. Vorbea de unul singur, punîndu-și întrebări la care tot el le căuta răspunsul:

— Au marcat primul gol. Bravo lor! De ce nici un coechiper nu l-a îmbrățișat pe autorul golului? Apoi a fost marcat al doilea gol, al treilea... au cîștigat meciul. De ce nu s-au felicitat reciproc? De ce n-au sărit în sus de bucurie? De ce nu s-au tăvălit pe gazonul răcoros al terenului? Au lăsat oare acasă bucuria, sensibilitatea și entuziasmul? Explicația nu poate fi decît una. Oamenii nu mai sînt oameni. Prea multe mașini! Prea multe agregate! Prea multe automate! Automatizarea asta i-a transformat și pe sportivi în niște roboți.

Veron III se ridică încet de pe bancă. Își aruncă privirile spre tribunele goale, neînsuflețite, apoi spre teren, cauza atîtor patimi dezlănțuite, și porni cu pași grei spre poartă. Nu-i făcea nici o plăcere invitația primită, totuși trebuia să se ducă... Numai de banchete n-avea chef acum.

În salonul oficial al Institutului de cercetări cibernetice erau întinse mese pline cu tot felul de gustări. Fuseseră invitați numeroși savanți și cercetători ai Institutului de cercetări nucleare, foști și ac-

* Pele, jucător în echipa națională a Braziliei, mare vedetă sportivă, cotat ca fotbalistul numărul „I" al lumii în deceniul al șaptelea al secolului trecut.

tuali jucători de fotbal, reprezentanți ai unor foruri științifice și obștești și cîțiva ziariști.

Încă nu sosiseră toți invitații.

Phill, reporterul, umbla prin salon, de colo pînă colo, căutînd să recunoască printre invitați pe jucătorul cu numărul „7". Nu renunțase la dorința de a-i lua acestuia un interviu. Se făcea că nu observă privirile ironice cu care-l urmărea fostul său coleg de școală, astăzi cibernetician și antrenor de fotbal.

Gazdele și oaspeții își ocupară locurile în jurul meselor și conducătorul Institutului de cercetări cibernetice ceru să se facă liniște. Apoi ridică paharul plin și închină primul toast în cinstea cîștigătorilor acestei noi ediții a tradiționalei întreceri fotbalistice.

În timpul toastului însă, toate privirile erau ațintite spre cele unsprezece locuri rămase neocupate și care fuseseră rezervate jucătorilor „ciberneticieni". Cei în cinstea cărora era dat banchetul nu veniseră încă.

Gazdele își goliră paharele, dar oaspeții le puseră înapoi pe masă, fără să-și fi muiat măcar buzele în conținutul acestora. În sală se așternu liniște. Gazdele nu păreau să observe privirile contrariate ale oaspeților.

Antrenorul „ciberneticienilor", cunoscutul profesor universitar, se ridică în picioare :

— Dragi oaspeți ! Succesul fotbalistic de astăzi coincide cu o altă victorie a colectivului nostru. Bineînțeles, pe tărîmul științei. Am încheiat experiențele la un nou tip de robot, robotul umanoid. La reușita acestui complex electronic și-a mai dat concursul specialiști în mase plastice, doctori în medicină și ingineri esteticieni, de altfel prezenți la acest banchet. La cererea noastră s-a realizat o masă plastică foarte asemănătoare cu a corpului omenesc, atît la culoare cît și la pipăit. Cu moliciunea carnală și tăria musculară, iar suprafața catifelată ca pielea. Bucăți din această masă plastică au fost aplicate pe unii dintre roboții creați de noi, dîndu-le forma corpului omenesc. Și astfel s-a născut umanoidul.

Phill, reporterul, nu se putu abține să remarce :

— Formidabil ! Păcat că sînt doar un reporter sportiv și că habar n-am de știință. Aș fi trîntit un articol senzațional.

Profesorul zîmbi :

— Îți ofer totuși prilejul să „trîntești" un articol cu subiect științifico-fantastico-sportiv.

— Ce legătură poate exista între sport și știință ? Firește, nu mă refer la știința de a marca un gol.

— Legătura o vei afla imediat. Stimați oaspeți, iertați-mi digresiunea... Cu timpul, umanoidul a fost multiplicat. Diverși roboți, unii simpli, alții semicomplecși, au fost îmbrăcați în material plastic, ceea ce le-a dat aparența unor ființe vii. Memoratorul electronic al fiecăruia a fost astfel construit încît, datorită înmagazinării unor multitudini de cunoștințe-informații, să se dea posibilitatea ca pe te-

ren fiecare umanoid să se comporte ca un adevărat fotbalist. În limita respectării schemelor tactice de joc, are putința de a-și alege din memoria cu care este înzestrat mişcarea optimă cerută de situația în care se află. Urma să fixăm data unei experiențe publice pentru a verifica reacția celor neavizați în fața unor umanoizi. Profesorul își șterse fruntea ușor transpirată și apoi continuă : Și experiența a avut loc astăzi, pe stadion, cînd echipa „atomiștilor" a fost învinsă cu 3—0 de echipa de umanoizi a institutului nostru.

Phill, reporterul, rămase cu gura căscată. Îngăimă :

— Vrei să spui că...

Veron III zîmbi, răsuflînd ușurat. Putea cere rejucarea meciului.

În schimb, reacția celorlalți, savanți sau simpli cercetători, fu una și aceeași. Aplaudară cu frenezie reușita experienței, suporterii „atomiștilor" uitînd cu desăvîrșire meciul pierdut.

Cînd aplauzele conteniră, profesorul își urmă cuvîntarea :

— Iată explicația celor unsprezece scaune goale. Roboții, fie ei și umanoizi, n-au nevoie de mîncare, iar de băutură cu atît mai puțin. În clipa de față, „jucătorii" noștri, într-o cameră alăturată, cu ajutorul unei pompe micuțe, sînt tratați cu ulei. Împotriva ruginii ! Profesorul se întoarse spre Phill : Ei, ce zici ? Subiectul este științifico-fantastico-sportiv ?

— Este ! Am găsit și un titlu grozav. Parafrază la un citat biblic : „Și omul a creat robotul după chipul și asemănarea sa."

Comesenii izbucniră în rîs. Era într-adevăr un titlu sugestiv.

Veron III, fostul internațional, ceru cuvîntul.

— Noi, cei de la Institutul de cercetări nucleare, cerem rejucarea meciului. Motivele fiind cele pe care ni le-ați oferit dumneavoastră. Atît am avut de spus.

Pe chipurile tuturor celor prezenți se așternură zîmbete, iar profesorul îi răspunse :

— Firește ! Nici nu ne-am închipuit altfel. Și acum permiteți-mi să vă propun o vizită în „cantonamentul sportivilor" care, astăzi, ne-au adus o victorie dacă nu sportivă, cu siguranță științifico-tehnică.

Conduși de gazde, oaspeții se îndreptară spre încăperea alăturată.

Rămas cîțiva pași mai în urmă, reporterul se apropie de fostul său coleg de școală.

— Ai avut dreptate, Gilbert. Îți datorez scuze. Nu toți sportivii pot deveni vedete. Chiar dacă au calități, cum e și cazul jucătorilor „antrenați" de tine... sau de voi. Deși umanoizii tăi sînt niște mari jucători, totuși nu pot fi vedete, în adevărata accepțiune a cuvîntului. Și asta pentru că nu au suflet.

Profesorul îl asculta zîmbind. Ajuns în ușa camerei în care se aflau roboții, se întoarse spre reporter.

— Ți-am spus doar, dragă Phill, că eu sînt, din principiu, împo-

triva vedetelor. Indiferent de activitatea lor. Am încercat să realizez un tip de sportiv care să cunoască la perfecție regulamentul, să vină punctual la antrenamente, să fie disciplinat, să nu fugă din cantonament și, mai ales, să nu aibă păcatele înfumurării. Se pare că am reușit. Privește !

Intrară în încăperea care adăpostea roboții. Componenții echipei de fotbal a Institutului de cercetări cibernetice erau așezați în rînd, unul lîngă altul, pregătiți parcă să salute tribunele după o victorie. Iluzia era perfectă. Păreau niște oameni adevărați dormind în picioare.

Phill murmură :

— De un singur lucru îmi pare rău. Că nu i-ai învățat să răspundă și unui interviu... Măcar pe jucătorul cu numărul „7" să-l fi învățat.

— Ei drăcie !

Exclamația aparținea profesorului. Reporterul se întoarse uimit. Antrenorul „ciberneticienilor" își număra jucătorii, cu degetul. Erau zece. Unul lipsea. Și tocmai numărul „7", autorul celor trei goluri, robotul cel mai complex.

O fereastră era deschisă. Profesorul se grăbi să se uite afară. Deodată tresări stăpînindu-și un strigăt. Părăsi totuși sala liniștit. Ajuns pe un coridor, coborî în goană treptele scării și, ieșind din clădirea institutului, pătrunse într-o curte interioară. Pe pietrișul curții, în dreptul uneia dintre ferestrele încăperii unde se aflau umanoizii, se găsea întins la pămînt jucătorul cu numărul „7". Avea „mușchii" dislocați cîțiva metri mai încolo. Era clar ! Robotul căzuse pe fereastră. Deodată zări în mîna acestuia un petic de hîrtie. Profesorul se aplecă plin de curiozitate și ridică bilețelul. Desfăcîndu-l citi următoarele : „Nu știu cum te numești. Aș vrea să te cunosc. Eu sînt destul de înaltă și blondă. Natural, nu oxigenată. Dacă vrei, ne putem întîlni chiar astă-seară. Te aștept lîngă ceas, în grădină, la orele 21 (nouă p.m.) A dumitale sinceră admiratoare, Mimi." Terminînd de citit, profesorul auzi un șuierat admirativ. Se întoarse. Peste umărul său, reporterul citise la rîndul lui micul răvaș de dragoste.

Era clar. Numărul „7" sărise pe fereastră pentru a se duce la o întîlnire. Reporterul și antrenorul-cibernetician se priveau zîmbind.

Profesorul vorbi primul :

— Precis, este opera inginerului Willy II, asistentul meu. Fostul centru înaintaș în echipa institutului nostru, eliminat anul trecut pentru vedetism. El s-a ocupat de completarea memoriei robotului. Pur și simplu a depășit indicațiile primite.

Reporterul îl completă :

— Și Omul a creat robotul după chipul, asemănarea și păcatele sale.

ŞTEFAN ZAIDES

O lume de zei

REZUMATUL CAPITOLELOR PRECEDENTE

Tînărul biolog Mihai Dobrescu moare în chip ciudat în restaurantul în care a intrat să se cinstească cu vechiul său amic Vulcănescu ; acesta, acuzat de asasinarea biologului, este arestat. Comisarul Bocăncel, însărcinat cu conducerea anchetei, intuieşte, în pofida aparenţelor, că adevăratul asasin nu este Vulcănescu. Într-o zi, Bocăncel întîlneşte în oraş un alt... Vulcănescu ! Urmărindu-l, comisarul îl vede dispărînd în nişte căsuţe cu aspect dubios de pe strada Hagi Ghiţă. Ancheta îşi urmează cursul, şi o nouă figură apare pe genericul acestei triste drame : frumoasa Cornelia, nepoata gazdei biologului.

Cine l-a ucis pe Dobrescu ? Cine e „dublura" lui Vulcănescu (despre care acesta nu ştie absolut nimic) ? De ce îl numea Cornelia pe biolog „zeul timpului" ? Acestea sînt tot atîtea întrebări care îl năucesc pe comisarul aparent naiv, întărindu-i, totodată, hotărîrea de a dezlega misterul sinistrului asasin.

(URMARE DIN NUMĂRUL TRECUT)

Uşile garderobului se deschiseră singure, şi încă atît de vertiginos, de parcă cineva ar fi ţîşnit din spatele lor. Dar nu era nimeni. Podeaua era de vină — descoperire tardivă, care nu m-a scutit de adevărate clipe de spaimă — se lăsa cînd călcai pe ea şi apleca în afară garderobul care, astfel, scăpa uşile din strînsoare, lăsîndu-le să se deschidă. Nu găsii nimic — nici o haină, nici un rest de lenjerie — care să fi vestit ceva despre proprietari. În schimb, într-un colţ, aflai un braţ de numere din ziarul *Universul*. Erau acolo, unul peste altul, toate cele nouă numere care relataseră despre ciudata moarte a biologului-şomer Mihai Dobrescu.

Părăsii dormitorul şi, trecînd prin antreu, încercai o pătrundere, cu ajutorul cheilor mele, în încăperile ce le ghiceam dincolo de uşa care se deschidea — sau, mai degrabă, care ar fi trebuit să se deschidă — în peretele din stînga antreului. Geamurile întunecate de o perdea albastră, decolorată, de doc erau o pavăză sigură împotriva oricărei priviri indiscrete.

Încercai o cheie, două, trei... Nimic. Broasca nu ceda şi pace. Ceea ce mă înfurie cumplit şi mă determină să arunc, în şoaptă, cîteva epitete nu tocmai măgulitoare la adresa lăcătuşilor experţi de la Prefectură.

Împrumutai un cuţit din sertarul bufetului. Avea lama groasă, elastică şi, după toate aparenţele, destul de rezistentă pentru a-mi fi de ajutor în forţarea uşii.

Mă pregăteam tocmai să strecor lama cuţitului între uşă şi pervaz, în dreptul broaştei, cînd un zgomot, care venea de dincolo, prin uşă, mă opri să mai continui şi mă determină să trag atent cu urechea. Dinăuntru se auzea un uruit uşor, ca zgomotul făcut de un motoraş electric — un ventilator sau aşa ceva. Fără să vreau îmi îndreptai atunci privirile spre cadranul contoarului, aflat abia la un metru de mine, pe peretele de lîngă intrarea antreului. Indicatorul de consum alerga cu o viteză pe care ochiul meu n-o mai văzuse aiurea.

Reîncepui, înfrigurat, îndeletnicirea pe care o întrerupsesem şi peste puţin uşa cedă şi se deschise încet. Răsuflai uşurat şi mă strecurai tiptil în încăpere.

Ceea ce văzui, la lumina lămpii de mînă, mă opri locului, uimit. În acele clipe, dacă cineva s-ar fi aflat în încăpere, mi-ar fi putut veni de hac destul de uşor, profitînd de înţepenirea în care căzusem. De jur-împrejur camera avea mobilierul şi aspectul unui laborator ultramodern. Retorte de diferite mărimi, un alambic, incubatoare cu metalul nichelat, lucind rece în lumina tulbure, o adevărată colecţie de eprubete şi vase de sticlă conţinînd cele mai felurite substanţe şi o întreagă garnitură de aparate; metri întregi de serpentine de sticlă abia de lăsau un coridor îngust, prin care te puteai strecura, cu atenţie, de-a lungul pereţilor. Din această cameră, reţeaua de tuburi de sticlă şi aparataje se prelungea în încăperea următoare, prin intervalul lăsat liber şi lărgit în locul unde ar fi trebuit să se afle uşa. Ş.a.m.d. Spaţiul tuturor celorlalte camere — cinci la număr — era ocupat de acest ciudat şi ultramodern laborator instalat aici!

Zumzetul pe care din antreu abia îl percepusem, aci era mai puternic şi dovedea, fără îndoială, că o parte din instalaţii funcţionau. Din direcţia incubatoarelor venea o căldură fluidă, aromată, moleşitoare şi care te prindea treptat într-un somn dulce, dacă te-ai fi lăsat pradă întîielor semne vestitoare ale acestei plăcute preocupări.

Trăsei cu îndrăzneală unul dintre sertarele incubatorului aflat în prima cameră şi, mai înainte de a fi privit în el, o sonerie, ca aceea a unui ceasornic deşteptător, zurui strident şi o mulţime de beculeţe roşii şi verzi se aprinseră pe pupitrul unei mici măsuţe de comandă. Mirosul aromitor se intensifică şi o pînză multicoloră simţii cum mi se aşază, ca un văl, în priviri; abia mai avui forţa — mai degrabă voinţa — de a împinge sertăraşul la loc. Nici azi n-aş putea spune ce am văzut în el, atît de nebuloase mi-au rămas în amintire acele clipe.

Uitai unde şi de ce mă aflu — simţeam că mă voi prăbuşi dintr-o clipă în alta — şi alergai afară, la aer.

Rămăsei aşa o vreme destul de îndelungată, trăgînd cu nesaţ aerul rece al nopţii în plămîni. Senzaţia aceea de autopărăsire şi greaţă, de lene bolnăvicioasă, care mi se şi instalase, parţial, în muşchi, mă volatiliza treptat. Ea îmi aminti de alte întîmplări, petrecute trei ani înapoi, pe cînd îl urmasem pe grecul Petrachis Amalfi în speluncile din Constantinopole; atunci, o vreme, am fost obligat să respir aerul infestat al localurilor unde se inhalau stupefiante.

Privii cerul înalt, spuzit cu stele, şi luna rotundă ca o portocală, aninată acum de colţul unui horn. Frumoasă noapte! Înaintea ochilor îm apărură, una după alta, grădinile restaurantelor bucureştene, pline de o lume pestriţă şi veselă, care mînca şi chefuia acum şi căreia îi păsa prea puţin acum că strigoii poliţişti cutreierau cotloanele Capitalei după cai verzi pe pereţi. Îmi amintii de chipul fermecător al domnişoarei Cornelia şi revăzui parcă ochii ei mari, luminoşi, aşa cum îi imortalizase fotograful. Inima îmi tresări în piept şi o simţii bătînd năvalnic, în vreme ce mă gîndii la ea. Începusem oare s-o iubesc? Asta mai lipsea!

Un zbucium lăuntric nu-mi da pace şi simţeam cum creşte în mine sentimentul de vinovăţie faţă de Mihai Dobrescu, mortul. Apoi însă mă podidi rîsul: toate acestea erau lipsite de noimă! Îngăimai, parcă, dezvinovăţindu-mă: „Nici n-am reuşit s-o cunosc... s-o văd la faţă pe această domnişoară!!"

Şi, într-adevăr, Cornelia nu-mi telefonase, aşa cum convenisem cu năşica ei, coana Roza.

Adierea nopţii creştea tot mai răcoroasă şi mi se făcu frig. Intrai din nou în casă. În laborator însă nu mai aveam ce căuta: lucrurile mi se lămuriseră sau, în orice caz, începeau să mi se lămurească. Mihai Dobrescu, biologul, lucrase pentru traficanţii aceştia, care utilaseră — probabil — laboratorul şi care conduceau, desigur, iţele unei întinse reţele de contrabandă cu stupefiante; între ei şi Dobrescu a survenit ceva (poate chiar dorinţa biologului de a se căsători cu domnişoara Cornelia) şi acesta din urmă a refuzat să mai lucreze pentru ei; temîndu-se să nu fie trădată, cumva, banda s-a debarasat atunci de el, ucigîndu-l.

Totul se lega bine, pînă la un moment dat, cînd se ivea, brusc, întrebarea — sau întrebările: Ce amestec are Vulcănescu... II-? Să fie el în legătură cu banda? Şi, pe urmă, prea părea totul atît de simplu şi de verosimil, încît nu-mi mai plăcea de fel ipoteza aceasta.

Dispariţia proprietarilor laboratorului nu mă mira şi nici faptul că ei prinseseră de veste: oamenii de la comisariatul de cartier nu erau prea experţi în activitatea de urmărire şi-şi trădaseră, desigur, în vreun fel, prezenţa, ceea ce i-a pus pe goană pe bandiţi.

Închisei uşa de la laborator şi apoi mă aşezai, în întuneric, pe-un scaun. Un noian de gînduri îmi zdrumica mintea şi întrebările care planau, una după alta, cereau răspuns neîntîrziat.

Scotocisem peste tot şi fără rezultat — dacă ar fi să nu mai pun la socoteală pachetul de jurnale din garderob. Şi totuşi nu-mi găseam astîmpăr, simţeam că trebuie să plec de aici cu ceva, cu un capăt mai trainic de fir.

Gîndurile năvalnice mi se perindau atît de vertiginos prin minte, croiam şi părăseam, una după alta, atîtea variante posibile, încît deodată îmi trecu prin cap că, ştiindu-se urmăriţi, bandiţii nu au luat cu ei nici o hîrtie compromiţătoare care i-ar fi putut pierde la prima oprire şi percheziţionare. Deci toate „documentele" lor se mai aflau încă în casă; ascunse, desigur, dar se mai aflau aici, în casă, încă! O cerea această judecată, chiar dacă era vorba de judecata unor oameni certaţi cu legea sau, mai degrabă, tocmai pentru aceasta.

Începu pentru mine o trudă de ocnaş: ciocănii pereţii palmă cu palmă, căutai sub scîndurile podelei, cercetai colţurile garderobului şi bufetului, ale meselor şi scaunelor — nimic! În galeriile tubulare me-

talice ale perdelelor nu aflai altceva decît praf, iar în unicul tablou, de pe noptieră, nici măcar atît. Intrai atunci în cabina W.C.-ului şi mă dusei, întins, la rezervorul cu apă. Mă săltai pe vîrfuri şi, cu mîna, cotrobăii prin apă pînă ce degetele mele prinseră un tubuşor dintr-un material plastic. Îl scosei : era, într-adevăr, un tub de bachelită. Părţile sale erau lipite bine cu izolir-band, peste care o mînă, prevăzătoare, dăduse din belşug cu grăsime. Desfăcui izolirul şi despărţii în două tubul de bachelită. Apoi scosei afară, la lumina lanternei, cîteva foiţe de hîrtie făcute sul.

Mă aşezai iarăşi pe scaunul din antreu, frunzărind foiţele. Prima conţinea un mesaj criptografic. Iată-l :

ABNCJESJ GJ OS SZMNBVSZSEJ MN SAZ LACZNJ.
VAFSD

N-avea nici un rost să mă complic încercînd o rezolvare pe loc a acestui text cifrat, cînd, foarte bine, aveau s-o facă, a doua zi, experţii de la laboratorul de criminalistică !

Pe o altă foaie (de fapt era un petic de hîrtie rupt dintr-o bucată mai mare), o mînă aşternuse în grabă un rînd de formule chimice — aparent fără nici o cifrare : în josul peticului de hîrtie, cineva adnotase : „Dobitocul ! S-a grăbit..."

Nu urma nici o semnătură.

În sfîrşit, cea de-a treia hîrtie se părea că prezintă un interes mai mare. Pe ea se afla, deja dezlegat, un mesaj cifrat : *„Să i se plătească lui M. D. cît cere. Fiţi largi ! Păstoru"*.

„Păstorul" era semnătura, desigur. Dar, oare, iniţialele *M. D.* nu erau ale lui Mihai Dobrescu ?

Luai tubul cu hîrtiile şi plecai.

5

Bucăţica de hîrtie găsită asupra sa, Mihai Dobrescu o rupsese dintr-un număr al ziarului „Dimineaţa", din 5 iulie. Deci cu domnul Matté se întîlnise două zile mai înainte de a fi fost asasinat !

Hotărîrea de a cerceta personalul restaurantului *Bolta rece* o luasem de atît de multă vreme, încît tot drumul pînă la Băneasa — unde se găsea restaurantul — m-am temut că n-o să mai pot afla nimic de la ospătari.

Restaurantul se afla chiar în centrul micului orăşel, pe şoseaua ce ducea la Ploieşti şi, la ora aceasta destul de matinală, nu era prea populat. La o masă, sub bolta de viţă, se aflau două personaje mai interesante : un individ gras, cu obrajii roşii, cu mustăţi de majur, şi un altul slab, înalt probabil, cu un nas mare şi borcănat şi cu o frunte înaltă, continuată de chelie. Beau bere, discutau paşnic şi nu luau aminte la cele ce se petreceau în jur.

Mă aşezai nu departe de masa lor, într-un ungher mai ferit, şi-l chemai pe patron, care se prezentă îndată. Dînd cu ochii de mine însă, făcu o mină atît de mirată, de parcă s-ar fi întrebat : „Pentru *ăsta* m-am deranjat eu ?" şi mă chestionă destul de nepoliticos :

— Dumneata... m-ai chemat ? !
Îl privii fix, îl cîntării bine, vizibil, apoi îl invitai destul de milităreşte :
— Şezi !
Mîna i se destinse dintr-o dată, omul se aşeză, apoi antipatia din priviri i se stinse şi lăsă locul unei mutre slugarnice, viclene.
— Dumneata eşti patronul ? !
— D-da...
— Ai să-mi faci un serviciu ! ?
— D... da...
Făcui o pauză, să-l perpelesc bine şi, în felul acesta, să-i plătesc pentru apariţia obraznică. Apoi continuai :
— Eu sînt comisarul Bocăncel. (Omul tresări.) Ai fi auzit dumneata de mine ! ?
— Vai, sigur, de la gazetă. Dumneavoastră sînteţi cel care...
— De aceea, continuai fără a-l lăsa să termine, sînt sigur că ai să mă ajuţi. Aş vrea să vorbesc cu ospătarii care au fost de serviciu pe data de...
Omul îşi mai venise în fire şi căută să-mi arate că el este totuşi patronul unui local şi că etc. etc. De aceea, zise :
— Numai să nu fie o dată prea îndepărtată, domnule comisar, că s-ar putea să nu mai ţin listele care le programează serviciul.
Eu însă nu-l luai în seamă ; sau, mai precis, mă prefăcui a nu-l fi luat în seamă. Continuai :
— ...Pe data de 5 iulie, spuneam, cînd în localul *dumitale* (şi accentuai) s-a pus la cale o crimă.
De data aceasta patronul *Boltei reci* se zăpăci atît de rău, că începu să se bîlbîie :
— L-la mi-mine ?
— Exact. Iată de ce aş vrea să elucidez degrabă afacerea aceasta.
— ?...
— ...cu ospătarii !... Anchetarea lor !... Ca să nu fiu nevoit, doamne fereşte, să închid, cumva, localul ! Ar fi neplăcut. Clienţii, de obicei, după asemenea evenimente, evită să mai...
Patronul sări ca ars de pe scaun şi, din fugă, rosti :
— Vi-i trimit îndată ! Îndată, domnule comisar, îndată ! şi dispăru în localul restaurantului.
Între timp, grădina se mai populă şi mesele, în dreapta şi în stînga intrării, erau de-acum, toate, ocupate.
Peste o clipă patronul se întoarse cu doi ospătari pe care mi-i prezentă chiar el :
— Vulpache şi Coman.
— Să rămînă numai unul, spusei. Celălalt să servească ; văd că s-a cam aglomerat între timp.
Patronul zîmbi, mulţumind, şi plecă.
Ospătarul care rămase — Coman — se aşeză pe un scaun în faţa mea. Îl întrebai :
— Ai fost de serviciu pe 5 iulie ?
— Da, de dimineaţă pînă la 4.
Scosei atunci din buzunar fotografia lui Dobrescu şi i-o arătai :
— Îl cunoşti ?
Omul luă fotografia, se uită lung la ea, o întoarse şi pe o parte şi pe cealaltă, apoi, rînjind, mi-o întinse spunînd :

— Vă rîdeţi de mine, don comisar ! ?
— Cum aşa ?
— Păi pe ăsta, şi arătă în direcţia pozei, îl cunosc, cred, şi copiii : e biologul ăla... sau ce-o fi fost, care a fost otrăvit la restaurantul *Leul şi mititelul.*
Zîmbii şi eu. Va să zică din ziare îl ştia ! Întrebai :
— Numai din ziare îl ştii ?
— D-apăi !
— Bine, dă fuga, atunci, şi adă-mi-l pe Vulpache.
— Păi, pă el, da...
— De ce „pă el, da" ?... şi pe dumneata, nu ? — rîsei.
Ospătarul însă se uită la mine speriat :
— A, nu, ziceam că pă el, pă Vulpache, să-l chem..., şi mă privi într-un fel sperios, ciudat, care mie mi se păru suspect. Îl expediai totuşi :
— Bine, cheamă-l pe Vulpache.
Omul se îndepărtă şi, nu peste mult, apăru Vulpache. Ţinea în mîini o tavă pe care se aflau o friptură — un muşchiuleţ de porc de toată frumuseţea — în sînge, o carafă plină ochi cu un vin rubiniu şi un pahar. Le aşeză în faţa mea iar el, numai zîmbet, se aşeză pe-un scaun, alături.
— Ce-i cu asta ? îl întrebai, arătînd tava.
— Vi le-a trimis patronu'. A zis că aşa se obişnuieşte la el şi că se supără dacă domnul comisar îl refuză.
Rîsei. N-avea nici un rost să-l refuz. Aşa că trăsei friptura spre mine şi începui să servesc — ceea ce, citii pe faţa ospătarului, că ar fi fost de bun augur pentru el. După prima înghiţitură apreciai, cu dosul palmei, dacă vinul e rece sau nu — privinţă în care *Bolta rece* era renumită —, dar ospătarul îmi făcu cu ochiul şi-mi spuse :
— Este ! Că vin d-ăsta nu serveşte conu' Potîngă decît lu' domnu' prefect cînd dă pă-aici şi încă la vreo doi-trei boieri. Şi văzînd că dau de duşcă un pahar : Aşa-i că-i bun ?
Rîsei iar. Şi pe nepusă masă îl luai din scurt :
— Zi-i, îl cunoşti pe Mihai Dobrescu... cel otrăvit... Citeşti în ziare de el... şi nu dai o fugă pînă la mine să-mi spui ce ştii ?...
Ospătarul se îngălbeni brusc, se săltă iute de pe scaun, apoi se prăbuşi, zdrobit parcă, la loc. Îşi reveni destul de repede însă, că-mi spuse :
— Şi de unde ştiţi că-l cunosc ?
— De la Coman, spusei, şi-i zîmbii prieteneşte.
Vulpache însă nu dădu aprecierea cuvenită zîmbetului meu — ori poate că, dimpotrivă, îl aprecie la justa lui valoare —, căci se înroşi tot la faţă şi zise :
— Carele va să zică, aşa ?
— Adică cum ?
— Adicătele don Coman a zis că eu îl cunosc ?
— Da.
— Hm ! şi se posomorî.
— Păi ce, nu-l cunoşti ? Sau ai vreun interes să negi asta ?
— Eu, să neg ? Da' ce ? Că dacă-mi dau şi eu drumul la gură... ştii...

Continuai să mănînc, nepăsător. Îmi turnai apoi un nou pahar cu vin şi îl lăsai pe ospătar, destulă vreme, să fiarbă în ale lui. Ştiam că o să-şi dea drumul singur la limbă şi răbdarea nu-mi fu încercată, ce-i drept, prea mult ; Vulpache începu iar :

— Da ce, numa' eu îl ştiu ?

Eu tăcui.

— ...că şi el ştie cîte ceva şi...

Între două îmbucături, îi mai trînti o întrebare :

— L-o fi ştiind şi el, dar nu ca dumneata, care-l ştii foarte bine şi-l cunoşti şi pe domnul Matté, nu-i aşa ?

De astă dată Vulpache nu mai reacţionă în nici un fel. Zise numai:

— Dacă ştiţi tot, don comisar, de ce mă mai fierbeţi ? Ori poate credeţi că am vreun interes să tac, să...

— Eu nu cred nimic, aştept doar ca dumneata să-ţi dai drumul limbii şi să-mi spui tot ce ştii. Iar dacă ai nevoie de timp, să te gîndeşti...

Îl văzui cum trage cu coada ochiului spre uşa localului. Zise :

— Poate că ar fi mai bine...

— Atunci, continuai eu, putem merge la Prefectură şi te gîndeşti cît vrei, nu ?

Vulpache sări speriat :

— Nu, don comisar, păi dă ce, că pot să zic tot ce ştiu şi aici. Io pă don Dobrescu ăsta nu-l ştiu prea bine, că l-am servit doar atunci, cînd a venit cu don Matté..., că a stat acilea, chiar la masa asta... pînă noaptea tîrziu.

— Deşi venise...

— Da, deşi veniseră pă la unşpe, înainte de prînz. Da pă don Matté, de ce să zic, client vechi... dă vro şase ani... Că îl ştie şi conu Potîngă, patronul, că d-aia mi-a şi zis : „Vulpache, la noi e treabă cinstită, nu crîcneşti o vorbă că l-ai văzut pe don Matté cu Dobrescu, înţeles ?" Da dacă Coman aruncă totul pă mine...

— Cine-i Matté ?

— Păi ziceaţi că-l ştiţi, că...

— Cine-i Matté ? repetai, impasibil, întrebarea.

— E... Trase din nou cu ochiul spre uşa localului. Apoi, spuse : E un domn care vine adeseori aici şi consumă.

— Atît ?

— Da... Şi...

— Cum arată ?

— Are vreo 50 de ani, nu-i prea înalt, blond, cu părul mai mult alb...

— Ştii ce meserie are ?

— Nu... Da cred că-i doctor.

— De ce crezi aşa ?

— Păi, nu l-am văzut o dată fără valijoara lui... Una micuţă, dă carton presat...

— Şi ştii unde locuieşte ?

— Nu.

— Bine. Poţi pleca. Să-i spui lui Coman să vină. Da' să nu sufli o vorbă despre cele discutate, că înfunzi puşcăria, auzi ? Nici lui Coman, nici patronului. Clar ?

— Clar, să trăiţi. Că doar am trei copilaşi şi-ar fi vai de mama lor.

— Du-te !

Cînd reveni, Coman vru să se aşeze. Nu-l lăsai.

— Stai în picioare, îi poruncii eu, aspru. Ţi-am spus eu să te aşezi?
— N-nu..., bîigui omul.
— Îmi umbli cu mişmaşuri şi mai faci şi pe nepoliticosul! Ia vezi!

Omul se fîstîcise tot. Abia reuşi să îngaime:
— Da ce-am făcut, don comisar, păcatele mele?
— Ai minţit că nu-l cunoşti pe Mihai Dobrescu.
— Păi dacă patronu' a zis că...
— De cînd îl cunoşti?
— Pe don Dobrescu?
— Da.
— Păi de vreo cîteva luni. Că venea cu don Matté... Da n-am ştiut că-i zice Dobrescu pînă n-am văzut poza în ziare.
— Serios?
— Să-mi sară ochii dacă vă mint.
— Aşa... Şi don Matté?
— A, el e client vechi. Se tutuieşte cu patronu' chiar.
— Vine de mult aici?
— De mult! Încă dinainte de-a mă angaja eu. Şi sînt aci de patru ani.
— Pe 5 iulie ai observat ceva suspect la don Matté... sau la Dobrescu?...
— N-au stat la masa mea. I-a servit numai Vulpache!
— Şi de ce nu mi-ai spus de la început tot?
— Păi, conu Potîngă, patronu'...

Îl dojenii dînd din cap şi omul plecă privirile.

Îi spusei:
— Voi nu vă potriviţi la ce vă îndeamnă domnul Potîngă. El are bani... bani mulţi... o scoate la capăt dacă e ceva, pe cînd voi...
— Aşa-i, don comisar.
— Bine. Du-te şi roagă-l pe patron să vină. Dar vezi — îl avertizai — să nu sufli o vorbă, că...
— Mort, don comisar.
— Şi nici lui Vulpache, auzi?
— Da.

Privii la ceas — era aproape 12. La 13 convenisem cu domnişoara Cornelia — care-mi dăduse, în sfîrşit, telefon — să mă întîlnesc aci, la *Bolta rece*. O oră deci trebuia s-o lungesc cu patronul localului, chiar dacă acesta refuza să-mi răspundă sau, pur şi simplu, n-ar fi ştiut prea multe. „S-o lungesc cu patronul" vorba vine; căci dacă mi se verifica ceea ce bănuiam... ora aceasta avea să se dovedească cea mai scurtă din viaţa mea.

Patronul veni — în pofida aşteptărilor mele — liniştit şi senin. Se aşeză pe locul de pe care, cîteva clipe înainte, se ridicase ospătarul şi întrebă:
— Bun muşchiuleţul?
— Excelent!
— Şi lu' domnu' prefect îi place, şi mă privi cu atenţie.

Nu ştiam ce să înţeleg: voia să mă flateze, adică să-mi dea a înţelege că aveam gusturi fine, la fel cu ale prefectului, sau voia, pur şi simplu, să mă facă atent că el, Potîngă, patronul *Boltei reci*, se cunoaşte destul cu prefectul încît acesta, la nevoie, să-i dea o mînă de ajutor.

Mă prefăcui a nu lua în nici un fel apropoul lui şi spusei:

— Vulpache mi-a zis că şi mareşalul palatului, care poposeşte adesea aici, ar avea acelaşi cult pentru muşchiuleţul în sînge de la *Bolta rece*.

Potîngă se frămîntă neliniştit pe scaun. Apoi îşi luă inima în dinţi şi trecu la obiect:

— Vă stau la dispoziţie, domnule Bocăncel.

— Mulţumesc, făcui eu, dar nu intrai de loc în subiectul anchetei. Privii peste umăr la cei doi ţărani care-mi atrăseseră luarea-aminte încă din clipa intrării mele în local şi-l întrebai:

— Cei doi sînt obişnuiţi ai localului?

Potîngă îi privi cu atenţie, de parcă atunci i-ar fi observat abia, şi răspunse:

— Da. Sînt primarul şi notarul Bănesii. Vin aproape zilnic aici. Uneori şi de cîte două-trei ori în aceeaşi zi.

— La fel ca domnul Matté! remarcai eu indiferent.

Potîngă însă zvîcni de pe scaun:

— Ce vreţi să spuneţi?! se zborşi el.

— Ceea ce ai auzit, domnule Potîngă.

— Bine, dar..., făcu el, reaşezîndu-se. Şi tăcu.

— Dar... ce? îl iscodii eu. Termină ceea ce ai vrut să spui.

— Domnul Matté e şi el, adevărat, un client frecvent al restaurantului meu, dar nu văd de ce v-ar interesa pe dumneavoastră...

— Iar eu nu văd de ce te-ai impacienta în...

— În?..., făcu el nerăbdător.

— ...în asemenea hal încît, auzind că întreb de el, să sări de pe scaun?!

Potîngă tăcu. Îşi lipi strîns privirile de vîrfurile propriilor lui pantofi, rămase aşa destulă vreme, apoi spuse cu jumătate de glas şi cu un aer spăşit:

— Sînt cam nervos de la o vreme...

— De ce?

— Nu prea îmi merg...

Se opri brusc şi mă cercetă cu privirea. Apoi:

— Pot avea încredere în dumneavoastră?!

— Desigur.

— Nu prea îmi merg bine afacerile, de la o vreme...

— Aşa.

— Da. Şi, vă daţi seama, e un motiv serios pentru a-mi cauza insomnii, clipe de nelinişte...

— Da.

Îl lăsai puţin să se mai coacă în spuza proprie, apoi întrebai iar:

— Totuşi, de cînd vine acest Matté pe aci?

— De prin '30 sau '31...

— Oho! Singur? Nu-şi aduce vreun prieten, ceva, niciodată?

— Ba mai întotdeauna...

— Ai putea să-mi spui numele cîtorva dintre cei care îl secondează la dumneata în restaurant?

— Da. Domnul procuror Ralicea, domnul avocat Poenaru..., domnul Vintilă Petingenaru...

— Ăsta cine-i?

— Angrosist de cereale.

— Cel de pe Filantropiei?

— Da.

— Mai departe ?
— Păi... domnul Focşăneanu, colonelu', domnul Bayer-Paleacu... Se opri aici.
Eu însă nu-l lăsai :
— Dar în ultima vreme... n-a venit cu *cineva* ?
— În ultima vreme ? Ba da, cu un tinerel... Adică nu aşa tinerel. De vreo 30—35 de ani. Unul pe nume...
— Pe nume ?...
— Mihai Dobrescu. Biolog sau doctor... nu ştiu ce *era*.
— *Era* ?
— Da. Adică o fi încă...
— De ce ai folosit termenul de *era* cînd, obişnuit, se spune *este* ?
Potîngă transpirase tot. Făcu semn unui picolo ce trecea pe acolo : „O halbă !" Apoi scoase o batistă mare, înflorată, se şterse cu ea pe faţă şi pe gîtul solid, de taur, şi spuse :
— Ce s-o mai lungesc, domnule... Am citit în ziare că a fost ucis.
— De domnul Matté.
— Cum aşa, de domnul Matté ?
— N-aţi citit astfel ?
— Nu. Zicea acolo, în *Universul*,... că eu ziarul domnului Stelian Popescu citesc... Zicea acolo, spunea de unul Voiculescu... sau Vintilescu... că l-ar fi ucis ! ?
— Vulcănescu, domnule Potîngă, de unul Vulcănescu spunea.
— Da, aşa. Dar de domnul Matté n-a scris nimic.
— Totuşi, dacă v-o spun eu...
— Doamne-Dumnezeule ! gemu patronul. Cine ar fi crezut ?
— Cînd l-ai văzut ultima oară ?
— Atunci, pe 5 iulie.
— Precis ? şi-i prinsei privirea, care căută să mă evite zadarnic. Nereuşind, omul lăsă să-i scape :
— Aseară... Aseară l-am văzut ultima dată.
— Aha. Atunci, domnule Potîngă, mă văd silit să te arestez !
— Pe mine ? făcu el, dar fără prea multă voinţă în glas. Părea sfîrşit, gîfîia ca după o luptă îndelungată, iar ochii i se ascundeau tot mai mult în fundul orbitelor. De ce să mă arestaţi pe mine, domnule comisar ? Ce, eu sînt Matté ?
— Nu eşti, dar dumneata cauţi continuu să-l ascunzi, să...
— Totuşi, v-am spus multe despre el...
— Dar numai cînd nu mai aveai încotro, Potîngă ! Şi pe urmă, Matté se ascunde la dumneata !
— La mine ? !
Sudoarea rece curgea şiroaie pe faţa patronului. Sorbi cu lăcomie din halba cu bere adusă tocmai atunci de-un băiat, se şterse iar pe faţa lucioasă, grasă, cu batista aceea înflorată.
— Controlaţi peste tot, poftim, făcu el, ridicîndu-se şi invitîndu-mă cu un gest larg spre casă. Dacă o fi la mine... atuncea... ce să mai zic... luaţi-mă !
— Stai jos, domnule Potîngă, stai jos şi... linişteşte-te. N-am spus că Matté e *aici*, în casa de deasupra restaurantului, nu ! Căci, dacă ţii neapărat să afli de unde ştiu, Matté se află la vila dumitale din pădurea Tunari !

Potîngă se ghemui parcă pe scaunul din fața mea. Se micșorase dintr-o dată și îmbătrînise cu douăzeci de ani. Fața lui, roșcată de obicei, era acum trasă și gălbejită, iar ochii i se retrăseseră de tot în fundurile găvanelor. Mă felicitai, în gînd, că amînasem atît de mult vizita la *Bolta rece*... Timpul nu mi-l pierdusem în zadar : aflasem tot ce se putea afla despre patron, despre chelneri, despre obișnuiții localului. Numai astfel înarmat mă hotărîsem să vin aici. Și bine făcusem !

Îl privii pe Potîngă. Omul se pierduse de tot. Și pentru că se dăduse înfrînt... sau fie numai și pentru că lăsa să se vadă că se dă bătut, îi întinsei o mînă de ajutor :

— Mai ai o șansă, Potîngă, și agață-te vîrtos de ea ! îl avizai. Nu risca să te bizui pe ajutorul... pe intervenția iluștrilor dumitale clienți. La crimă de omor... cu *premeditare !* — accentuai — nu se bagă nici prefectul, nici mareșalul palatului... Cred că îți dai seama, nu ?

— Da...

Era prima vorbă scoasă din gura lui după lovitura pe care i-o dădusem.

— Atunci, fii atent și pricepe șansa pe care o mai ai să-ți micșorezi vina : scoate mașina din garaj și ajută-mă să-l prind pe Matté.

Îmi pironii privirile asupra lui, să-l văd cum reacționează. Dar Potîngă rămase la fel de încrîncenat în el. Spuse :

— Nu pot...

— De ce ?

— Mă are la mînă cu ceva...

Juca cinstit.

— Cu ceva mai grav decît crimă de omor ? spusei.

— Nu...

— Atunci, mă ridicai, repede, salvează-te singur, ajutîndu-mă să-l arestez pe Matté. Repede, auzi ?

Îl ridicai aproape cu forța, îl scuturai puternic de umeri, să-i trezesc ultimele fărîme de voință și, privindu-l adînc în ochi, îi poruncii :

— Repede, auzi ? Scoate mașina din garaj. Hai, mișcă-te ! strigai la el. Ce ești tu, cîrpă sau bărbat ?!

Cei din grădină se întoarseră și ne priviră mirați. Nu știu ce le atrăsese atenția : spusele mele de pe urmă sau poate faptul că-l zgîlțîiam nițel pe patron ?! Privirile tuturor se lipiseră de noi și ne urmăreau acum cu toată atenția.

Potîngă însă se repezi în casă, își luă o haină, apoi se întoarse și-mi făcu repede semn să-l urmez la garaj. Îl urmai, dar nu înainte de a mă fi repezit în prăvălie, unde trăsei cu putere de firul telefonului, care se rupse. Nu știam dacă Potîngă avea, în vila de la Tunari, telefon sau nu ; nu știam nici dacă, în cele cîteva secunde cît durase plecarea lui în casă, după haină, ceruse cuiva să dea telefon sau nu lui Matté. De aceea rupsesem firul telefonului, spre mai multă siguranță.

Potîngă era un șofer excelent ; nici în 10 minute am și ajuns la Tunari, în pădure, unde avea vila. Chiar dacă cineva ar fi observat mașina lui Potîngă, nu s-ar fi alarmat — mai ales că acel cineva nu putea fi decît Matté și, poate, ai lui...

Mașina trase direct în fața casei.

Îl întrebai pe patron :

— Mai are vila vreo ieșire ?

— Da. În spate.

Vrusei să-i cer s-o încuie, dar mai apoi mă gîndii că poate îi cer prea multe.

Zisei :

— Matté e singur aici ?

— Cred că da.

— *Crezi*, sau ești sigur ?

— Nu, nu sînt sigur.

Scosei pistolul. Îl avizai.

— Vezi, orice trădare va fi pedepsită : și făcui un semn spre un „Buick" mai vechi, care trăsese în urma noastră. Potîngă privi disperat mașina din spate, în care se afla ajutorul meu, Iancu. Dar eu tot nu-l lăsai pe Potîngă în pace și adăugai : De altfel, pe birou am lăsat un plic în care descriu tot ceea ce am făcut azi și... — îl privii sever — ceea ce voi mai face *încă*. Înțelegi, da ?

Dădu din cap în semn că a priceput.

— Rămîi aici, la volan, îi spusei. Și dă cheia încoace !...

Îi smulsei cheia de contact a mașinii și mă avîntai, cu precauție, pe treptele intrării. Nu înainte însă de-ai face semn lui Iancu să asigure ușa din spate a vilei.

Ușa de la intrare era deschisă. Trăsei piedica pistolului și pășii mai departe. În hol — nimeni. O scară de lemn roșcat ducea sus, în încăperile de la etaj. Începui s-o escaladez cu băgare de seamă. Matté nu era un tip prea solid. Și, apoi, era și cu aproape 20 de ani mai în vîrstă decît mine. Dar putea să fie cineva cu el.

De pe palierul de lemn, cu balustradă, mai multe uși duceau în încăperile de sus, folosite mai ales ca dormitoare.

Deschisei prima ușă din stînga. Era o ușă masivă, de stejar, fără geam. Ușa se deschise cu un scîrțîit prelung. Așteptai pitit după perete, să aud o mișcare, ceva. Nimic ! Atunci intrai repede în încăpere. Era o cameră destul de mare, mobilată cu un pat dublu, așezat pe mijloc, două fotolii grele, verzi, o masă rotundă, acoperită cu postav verde, ca și fotoliile, și o bibliotecă micuță. Toate le măsurai cu privirea într-o fracțiune de secundă. Apoi ieșii și mă apropiai de cea de-a doua ușă, care se deschidea, de asemenea, în stînga. O împinsei fără prea multă prevedere, dar, din instinct, mă ferii din dreptul ei, după perete. Aceasta m-a salvat (oare pentru a cîta oară mă salvase instinctul ? !), căci în clipa în care apăsai pe clanță și-i făcui vînt ușii din încăpere țîșniseră, unul după altul, trei focuri de revolver. Gloanțele trecuseră la un pas de mine și se înfipseră în lambriurile de lemn de pe peretele opus al holului.

Nici nu-mi revenii bine din împietrirea care mă cuprinsese, că pe lîngă mine fulgeră un individ nu prea înalt, într-un costum bej. Omul nu se așteptase, probabil, să mă găsească după ușă sau, în orice caz, nu se așteptase să mă mai afle în viață, căci ezită o clipă, pentru ca în cea următoare să zvîcnească înainte, cu capul. Lovitura fu atît de puternică și de neprevăzută, încît mă culcă la pămînt și-mi pierdui cunoștința. Cînd îmi revenii, mă ridicai și, încă amețit, nefiind în stare să-mi dau seama de ceea ce se petrecuse cu mine, dar purtînd, undeva, în creier urma unui gînd ce mă îndemna să cobor negreșit, mă aruncai pe trepte, în jos, sărind cîte patru o dată.

Cînd ajunsei la capătul scărilor și reușii să privesc prin ușa de la intrare, rămasă deschisă, îl zării pe tipul în costum bej alergînd bez-

metic, prin curte, cei cîţiva metri ce-l despărţeau de maşina lui Potîngă.

Uşa de la maşină se deschise şi Potîngă dădu să coboare. Atunci omul în bej se opri, ţinti, trase şi Potîngă se prăbuşi pe scara maşinii. Asasinul trecu peste trupul lui Potîngă ca peste un buştean, sărindu-l, şi se aşeză la volan, apăsînd zadarnic pe accelerator. Mă oprii pe treptele intrării şi trăsei două focuri de revolver prin geamul maşinii în omul de la volan. Gloanţele însă nu-l atinseră, ori poate că-l loviră uşor, că omul în bej coborî pe partea cealaltă şi o apucă, năuc, spre pădure. Ca să mă reţină să-i pornesc pe urme, se mai întoarse şi aşa, din fugă, mai slobozi cîteva focuri, fără adresă.

Acum îi văzusem eu însumi chipul. Şi, după cele descrise de ospătari şi de Potîngă însuşi, îl recunoscui pe Matté.

Alergai la Potîngă : aveam nevoie de o confirmare. Îi săltai capul. Patronul deschise cu greu ochii, mă privi cu un zîmbet tîmp şi pe urmă, adunîndu-şi ultimele puteri şi citindu-mi pe buze întrebarea pe care voaim să i-o pun, spuse :

— Era Matt... tté... Mat... té ! !...

Apoi, capul îi căzu greu, ochii i se închiseră şi un val de sînge îl năpădi pe gură : Potîngă murise.

Iancu apăru în fugă de după colţul casei, cu pistolul în mînă :

— S-a... S-a întîmplat ceva ? ! făcu el, privind zăpăcit cadavrul lui Potîngă.

— Repede, îi zisei, în pădure. Vezi : un tip scundac, într-un costum bej, cu pantaloni golf...

Iancu o apucă, vijelie, pe urmele lui Matté, care nu se mai zărea.

— Fii atent, îi strigai, tipul e înarmat... Strigasem însă din prostie : Iancu văzuse şi el trupul inert al lui Potîngă şi bănuise şi singur că nu eu l-am ucis.

Pe urmă însă îmi păru rău că l-am lăsat singur pe băiat. Oricum, Matté se dovedise un bandit abil, care prezenta un pericol şi pentru un vulpoi bătrîn, ca mine, darmite pentru un pisoiaş ca Iancu. Comparaţia mă făcu să surîd la gîndul că ea nu numai că nu l-ar fi amuzat pe Iancu, dar, dimpotrivă, l-ar fi enervat.

Îi mai aruncai o privire lui Potîngă, apoi o luai repejor pe urmele lui Iancu. Începuse să mă intrige faptul că nu răzbătuse pînă la mine zgomotul nici unei împuşcături. Ce dracu se petrecea acolo, în mijlocul pădurii ?

Scosei încărcătorul înjumătăţit şi strecurai, în locul său, altul, plin. 9 gloanţe. Probabil de ajuns pentru a-i veni de hac lui Matté, dacă, eventual, aveam să ne întîlnim. Cărarea se afunda tot mai mult sub coroanele bogate, stufoase, ale stejarilor, printre tufişurile de un verde crud de liliac sălbatic, alun şi cine ştie ce alte specii de loc prietenoase, care mă pocneau cu crengile lor la fiece pas, care mă înţepau cu mii de ace, nevăzute, ori de cîte ori căutam să mă abat de pe afurisitele de poteci ce păreau parcă să mă scoată niciunde.

Pădurea, în rest, părea atît de fericită în umbroasa ei linişte, de parcă un minut sau două în urmă nu aici, lîngă enigmaticul ei zid de verdeaţă, ar fi răsunat focuri de armă şi ar fi fost răpită viaţa unui om, ci cu totul în altă parte, pe străine şi îndepărtate locuri. Nerăbdarea de a-l afla mai iute pe Iancu — la Matté renunţasem, oricum — şi de

a-l găsi teafăr mă îndemna să-l strig, să-i dau semnale, dar acestea puteau fi interceptate, tot atît de bine, și de Matté. De aceea mă reținui și-mi continuai înaintarea, precaut.

Voiam tocmai să părăsesc poteca — pădurea se mai rărise, — cînd mă împiedicai de ceva: era piciorul unui om care ieșea dintr-o tufă, deasă-perie, de liliac. Cînd mă uitai mai atent, înlemnii: era piciorul lui Iancu — nu mai încăpea îndoială în această privință. Mă aplecai cu groază, dînd lăstărișul în lături, și trăsei cu greu, afară, pe covorașul moale de frunze vechi, trupul cald încă al ajutorului meu. Primul gînd fu să văd dacă mai trăiește. Și Iancu trăia. Trăia încă! Mai trăia! Îl bătui ușor cu palma peste obraz, căutai locul unde fusese lovit... Dar probabil că făceam totul atît de mecanic și de neîndemînatic, încît rezultatele scontate refuzau, pur și simplu, să se arate.

Perseverai. Și perseverai pînă ce Iancu deschise ochii și se uită, firește, mai întîi fără să mă recunoască, dar se uită la mine. Atunci îi spusei:

— Ce-i cu tine, băiatule? Unde te-a lovit?

Iancu întredeschise gura, evident, să-mi spună ceva, dar buzele lui ezitară să vorbească sau nu reușiră, căci omul nu mai spuse nimic; închise numai ochii și lăsă capul să-i recadă pe brațul meu.

Îl luai în cîrcă, îngrijorat: nu știam încă dacă fusese izbit cu ceva în cap, lovit cu cuțitul... În orice caz, rană de foc nu putea avea — nu auzisem nimic și doar pădurea avea un ecou!...

Iancu era greu. Greu al naibii. Mereu îi spuneam să mănînce mai puțin, că-i prea solid, pentru un om atît de tînăr ca el, dar băiatul se încăpățîna să se alimenteze copios.

Și la întoarcere poteca se vădea fără de sfîrșit. Ba parcă părea chiar mai lungă decît la ducere; cînd zării, printre copaci, vila în iederă a lui Potîngă, simții o ușurare, în orice caz; iar cînd îl așezai sus, pe o sofa, pe Iancu, și reușii, în sfîrșit, să-i dau puțină apă, crezui că sînt în al nouălea cer! Abia atunci, cînd îl văzui pe băiat surîzînd spășit, mă încumetai — neslăbindu-l, totuși, din ochi — să pun mîna pe telefon și să anunț la brigada judiciară să-mi trimită o echipă de anchetă.

Între timp, Iancu își reveni, făcu eforturi să se scoale în capul oaselor, frecîndu-și tîmplele ca după un chef strașnic. Apoi spuse admirativ:

— Da știu că m-a pălit, ticălosul!

Nu-i răspunsei nimic. Din priviri îl lăsai, numai, să înțeleagă: „Bravo! Îl mai și lauzi!"

— Ce-i al lui, e-al lui: e șmecher! M-a lăsat să-l bănui unde se află și apoi a făcut-o pe mortu-n păpușoi. Iar cînd m-am apucat să scotocesc tufele, să văd pe unde-ar putea fi...

Rîsei:

— Bine, măi Iancule, ai lăsat să te lucreze chiar așa de... clasic?

Iancu rîse amărît:

— Dacă așa a fost... Apoi, ceva mai vesel: Da se pare, șefule, că și pe dumneata te-a „lucrat" aici, sus, în vilă... Așa-i?

Ce era să zic?! Avea dreptate: și pe mine mă „lucrase" Matté la fel de bine ca și pe el. În această direcție n-aveam altă soluție decît să mă declar cu Iancu tovarăș de suferință...

— Ţi-ai mai revenit ? întrai eu, brusc, în miezul problemelor noastre.

— Da.

— Poţi să mă ajuţi ?

— Cred că da.

Se ridică. Făcu cîţiva paşi strîmbi, de om beat, dar se redresă repede şi spuse : „La apel, şefule !“

Scotocirăm, rînd pe rînd, toate camerele, toate cotloanele, pînă sosi o echipă de la brigadă. Cu ei sosiră şi procurorul şi medicul legist.

Nu găsii nimic în camere. Adică nimic care să-mi spună ceva despre Matté.

Îi lăsai pe noii sosiţi — împreună cu Iancu — să-şi facă meseria, iar eu, la volanul maşinii lui Potîngă, mă înapoiai la *Bolta rece*.

O zării, încă de la intrare, pe Cornelia. Mă aşteptase la o masă. Probabil Vulpache-ospătarul îşi îndeplinise misiunea ce i-o încredinţasem, de a opri pe domnişoara Cornelia pînă la venirea mea.

— Înainte de a mă aşeza lîngă ea, la masă, îl căutai pe Vulpache. Îl aflai lîngă bar, îngăimînd nişte socoteli.

— Vulpache !

— Da, don comisar !

— Potîngă a fost ucis.

De uimire, Vulpache lăsă să-i cadă carneţelul din mînă.

— Ucis ? ! De cine ?

— De Matté.

Omul se cruci :

— Doamne păzeşte-ne ! Cum aşa, de Matté ?

— La pădure. La vilă.

— Aha ! făcu Vulpache, de parcă acest lucru ar fi lămurit totul. La pădure... mai repetă el.

— Soţia... patroana... e sus ? îl întrebai.

— Da. Da să nu-i spuneţi !

— Trebuie !

— Trebuie, ştiu, da...

Nu-l mai ascultai. Urcai sus. Bătui la o uşă şi un glas de femeie îmi spuse : „Intră“.

Intrai.

La o măsuţă îşi făcea unghiile o femeie grasă, mătăhăloasă, de vreo patruzeci de ani.

— Doamna Potîngă ? întrebai.

— Da, domnule, ce doriţi ? răspunse ea cu o voce nebănuit de dulce, pentru trupul ei.

— Sînt comisarul Bocăncel şi...

— Îmi pare bine, spuse. Luaţi loc.

— Mulţumesc.

Mă aşezai pe un fotoliu verde, masiv, ca cele de la pădure, din vilă. Nu ştiam cum să încep. Întotdeauna am avut oroare să fac pe mesagerul unor veşti triste, deşi meseria mi-o cerea adesea.

— Acum aproape o oră, începui, am plecat cu soţul dumneavoastră...

— La pădure, făcu ea, completîndu-mă şi privindu-mă cu nişte ochi nefiresc de mari şi de calzi.
— Ei bine, doamnă, soţul dumneavoastră a fost ucis.
M-aşteptasem la un leşin din partea femeii, la strigăte, jeluiri, dar ea rămase calmă. Doar faţa îi păli puţin şi parcă cutele i se adînciră în jurul ochilor. Rămase o vreme privindu-şi unghiile, apoi spuse :
— M-aşteptam, domnule...
De surprindere, sării din fotoliu.
— Cum, doamnă, ştiaţi că domnul Potîngă va fi ucis ?
— Bănuiam.
Calmul ei începu să mă enerveze.
— Fiţi, vă rog, mai explicită !
— I-am spus-o şi lui, adesea, domnule, dar n-a voit să mă asculte. Cu asemenea prieteşuguri ca ale lui nu poţi avea decît un singur sfîrşit : închisoarea sau... ceea ce i s-a întîmplat.
— Bănuiţi, cumva, şi cine l-a ucis ?
— Cred că da.
— Ei bine ?
— Matté.
Rămăsei perplex. Mă reaşezai în fotoliu, de unde mă sculasem o clipă mai înainte, izbit de calmul ei surprinzător, şi o întrebai :
— Dacă aţi ştiut, de ce n-aţi căutat să evitaţi acest sfîrşit dramatic al soţului dumneavoastră ?
— Ca să-l moştenesc.
Surîsei.
— Nu cred.
— De ce ?
— Pentru că întreaga avere e a dumneavoastră şi numai a dumneavoastră.
— Oh, ştiaţi ? !
— După cum vedeţi.
— Ei bine, domnule comisar, dacă nu pentru a-l moşteni, atunci pentru că nu puteam s-o fac.
— Să fi anunţat poliţia.
— Nu aş fi făcut-o. Era doar soţul meu, l-aş fi compromis. Nu. N-am putut evita ce s-a întîmplat.
Rămase iar mută în fotoliul ei.
Mă simţii stingher. De fapt trebuia să plec. Jos mă aştepta Cornelia, iar aici, chiar că nu mai aveam ce căuta.
Mă ridicai.
— Stimată doamnă, condoleanţele mele !
— Mulţumesc, domnule.
Mă îndreptai spre uşă. Ea nu se ridică. Mi se păru ciudat şi, probabil, citindu-mi aceasta pe faţă (mă urmărise tot timpul cu privirile) îmi spuse :
— Nu vă supăraţi, dar nu vă pot conduce.
— Vă rog ! mă grăbii s-o scuz. Apoi mi-adusei aminte ceva şi spusei : Maşina soţului dumneavoastră se află jos, în faţa restaurantului; m-am întors eu cu ea. Bună ziua !
Şi coborîi în grădină.

6

— Bună ziua, domnişoară!

Cornelia mă privi zîmbind. Zîmbetul îi dezvălui un şirag de perle — dinţii — demn de această fată, neîndoios, foarte frumoasă. Comparai fără să vreau chipul pe care i-l ştiam din fotografie cu cel pe care-l aveam acum înaintea privirilor şi trebui să recunosc, fotograful nu exagerase cu nimic surprinzîndu-i nişte trăsături atît de perfecte.

— Staţi jos, domnule comisar, mă pofti ea.

„Aşadar, mă cunoaşte", îmi fulgeră, fără să vreau, în minte.

— Mulţumesc, domnişoară...

Mă aşezai.

Neştiind ce să fac, ce să spun — fiecare fibră a trupului meu tresărea, tindea către ea — oprii primul ospătar care trecu pe acolo.

— Două fripturi şi... O întrebai din priviri: „Bere sau vin?"

— Vin... rece..., susură glasul Corneliei.

— Şi un litru de vin, completai comanda.

Omul dispăru de îndată. Dar nu trecu o clipă că se întoarse:

— Nu vă supăraţi, dar nu mai servim. O să închidem. S-a întîmplat ceva... Cu patronul...

Cornelia ridică mirată sprîncenele:

— Cu patronul?

— Da, domnişoară. Şi doamna a poruncit să închidem. Aşa că, vă rugăm să nu vă supăraţi, dar...

Mă ridicai.

— Să mergem, îi spusei fetei.

Se ridică şi Cornelia.

Era înaltă, slăbuţă, ca o trestie. Avea picioare frumoase, coapse perfecte, peste care fusta uşoară, de vară, se mula lin.

Fără să doresc, mă trezii spunînd:

— Eşti drăguţă, domnişoară.

Fata se roşi. Apoi şarjă veselă:

— Numai *drăguţă*, domnule comisar?!

— Oh, asta am spus-o aşa... De fapt — mă repezii — sînteţi o fată frumoasă, domnişoară Cornelia, şi din ce vă privesc din aceea mă dumiresc mai mult asupra dragostei pe care v-a purtat-o răposatul Dobrescu.

Chipul Corneliei se întunecă.

Privii genele lungi, mătăsoase ale Corneliei. Se coborîseră peste ochii mari, negri, acoperindu-i cu o mantie întunecată, de nepătruns.

Mă scuzai:

— N-am dorit să...

Cornelia mă privi, în sfîrşit.

Şi surîse trist:

— N-aţi vrea, domnule comisar, să vorbim despre altele? Ştiţi, tot ceea ce e în legătură cu Mihai trezeşte în mine amintiri care...

Înţelesei. Sau, mai degrabă, nu înţelesei nimic. Dar oricum, ce puteam face!? De aceea spusei:

— Bine, domnişoară, bine... N-o să mai vorbim.

Chipul ei se înveseli iar şi, privindu-mă cu ochii ei imenşi, ciudat de vii şi de luminoşi, Cornelia îmi spuse:

— Nu uitaţi că mi-aţi promis, domnule comisar !
Mă apucă o ciudă împotriva ei. Nu mă scotea din „domnule comisar" şi pace !
— Aş dori să-ţi iei şi dumneata o obligaţie, domnişoară...
— Care ?
— Să nu-mi mai spui „domnule comisar".
— Dar cum : domnule... *Bocăncel ?*
— A, nu, nici aşa. N-am un nume de familie prea frumos. Spune-mi, mai bine, Ştefan.
— O, Ştefan ! surîse Cornelia.
— Nu vă place ?
— N-aş putea spune asta. Dar aş putea spune că numele acesta explică multe.
— Multe ?
— Da. De pildă...
— De pildă ?
— De pildă, răceala celui care-l poartă... firea lui cam închisă...
Eram nedumerit. Întrebai :
— Şi ce-are de-a face numele cu *răceala* mea ? Nu înţeleg...
— Are, rîse Cornelia, are, pentru că... pentru că Ştefan este numele unui sfînt de iarnă... Şi rîse iar, cristalin şi molipsitor.
Deşi nu găsii prea cu haz remarca fetei, rîsei şi eu.
— Domnişoară, domnişoară !... mă prefăcui a o mustra.
— Sper că n-am spus o prostie, domnule comisar, nu-i aşa ?
— Iar ? mă supărai. Iar „domnule comisar" ?
— Vai, am greşit. Te rog, pedepseşte-mă, dar iartă-mă !
Căutai în gînd o pedeapsă. Găsii una, repede, s-o sărut, dar eram pe şosea şi, oricum, nu se făcea... Ah, Doamne ! Oare n-o să pot uita niciodată că sînt om al legii, că sînt comisar ? ! Spusei :
— Pedeapsa o să fie asta.
— Care ? se grăbi ea, curioasă.
— O să mergi cu mine vis-à-vis, să bem, totuşi, un şpriţ.
Traversarăm şoseaua şi intrarăm la restaurantul *Brotăcei.*
Ne-aşezarăm la o masă, într-un separeu despărţit de restul grădinii prin ziduri de trandafiri urcători. Comandai două fripturi şi vin. Apoi mă uitai la ceas.
— Mai aştepţi pe cineva ? întrebă Cornelia.
Primul meu gînd fu să-i spun c-o făcusem din obişnuinţă, dar apoi mă simţii împins, nici eu nu ştiu de ce, să-i spun :
— Da, aştept un prieten, unul Matté.
— Ce nume ciudat, ciripi ea.
Nu ştiam ce să-i mai spun. Adineauri, pe drum, dintr-o simplă prostie, mă pomenisem promiţîndu-i că n-o s-o mai întreb nimic de Mihai Dobrescu — or, tocmai aceasta doream să aflu de la ea ; de aceea o şi chemasem, de aceea şi doream să mă întîlnesc cu ea.
Oare numai din aceste motive ţinusem atît s-o întîlnesc ?
— Nu mai spuneţi nimic, domnule...
Mă surprinsei dorind s-o opresc să rostească cuvîntul „comisar", dar ea rîse — probabil bănuise de ce mă temeam să nu spună — şi completă :

(Continuare în numărul viitor)

Tiparul executat la Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii"

2012

CLUB COLECȚIA Povestiri Științifico-Fantastice

cpsf.info

prelucrare
&
editor
Costin Teo Graur

i.m. Pompilu

Au scanat, corectat, prelucrat.

Ceea ce nu au fost în stare redacţiile Ştiinţă şi tehnică sau cei care au dat să continue CPSF, au reuşit, cu multă dăruire, muncă şi cheltuială, aceşti entuziaşti.

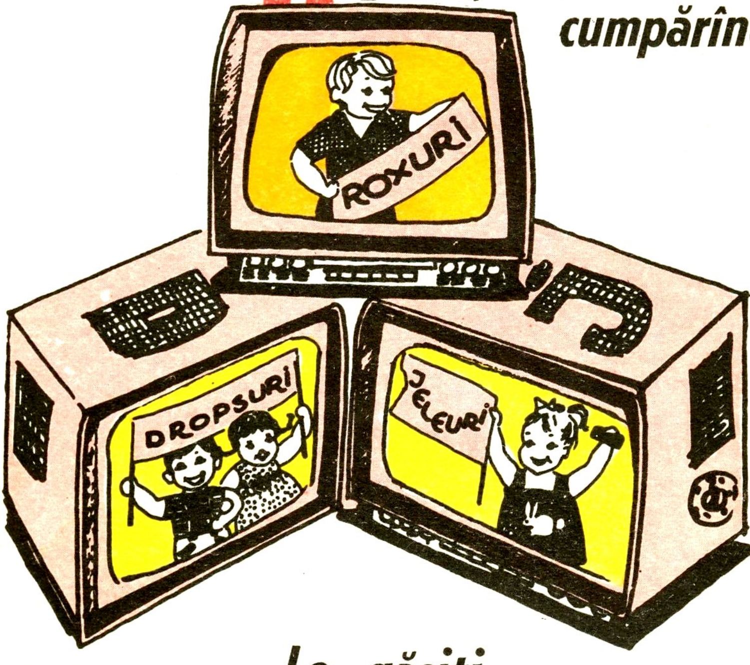
Lor trebuie să le mulţumim pentru că avem acum posibilitatea să (re)citim legendara Colecţie.

clandher
flash_gordon
evilgheorghe
krokodyliu
progressivefan3
car_deva
coolio
fractalus
panionios
nid68
un anonim (RK)
Gyuri
hunyade
dl. Dan Lăzărescu
Cilly Willy
fizikant
Doru Filip
connieG

(dacă este omis cineva, vă rog un email şi reparăm greşeala)

COOP

Rezolvați cadoul iute cumpărînd

Le găsiți la magazinele cooperativelor de consum

IULIE 1968

PREȚUL 1 LEU | 41007